

5774 JK

Torah from Around the World

אם אין קמה אין תורה ואם אין תורה אין קמה
*Zonder levensonderhoud is er geen Tora
en zonder Tora is er geen levensonderhoud.*
(R. Eleazar ben Azarja, Pirké Avot 3:21)

Sjabbat 13 en 14 september 2013 / 10 tisjri 5774

Jom Kippoerochtend: Wajikra [Leviticus] 16:1-34 of Sjemot [Exodus] 33:12-34:10 plus
Wajikra [Leviticus] 23:26-32

Machzor blz. 329-336, Tanach respectievelijk blz. 230-233, 179-180, 247

Haftara: Jesjaja 57:14-58:12

Machzor blz. 337-341, Tanach blz. 897-899

Jom Kippoermiddag: Wajikra [Leviticus] 19:1-18

Machzor blz. 435-437, Tanach blz. 236-237

Haftara: het boek Jona plus Micha 7:18-20

Machzor: blz. 438-447, Tanach respectievelijk blz. 1180-1183, 1193

*Commentaar: Jochanan Belinfante, vertaler van de Levisson-sidrot en jarenlang actief in
LJG-verband, o.a. als docent en chazzan. Daarnaast docent in talloze cursussen over
Jodendom door heel Nederland.*

In wat voor wereld leven wij en dan is er ook nog Jom Kippoer!

Soms bekruipt mij als ik over de situatie in Israël nadenk een grote machteloosheid. Vooral bij het horen en lezen van alle informatie die mij via de media en internet bereikt. Je praat erover met wie maar wil, je geeft geld, voorzover je dat missen kunt, maar de machteloosheid

neemt eerder toe dan af. Bij nader onderzoek blijkt dan ook nog dat je door die media begrijpelijk, maar desalniettemin ongelooflijk wordt gemanipuleerd. Dat begint al met de keuze uit die onnoemlijk grote hoeveelheid gebeurtenissen: wat geven de media aan ons, hun klanten, door en wat niet? Dan is de informatie die wij krijgen tenslotte ook het werk van mensen die goed en slecht zijn, zowel in hun vak als wat betreft hun ethiek. Het is nauwelijks meer mogelijk om feiten en meningen uit elkaar te houden of te verifiëren; het feitenrelaas wordt al gekleurd door de woordkeuze, de stijl van de schrijver en de plek die het artikel krijgt in de krant of het Journaal.

Dit was en is natuurlijk altijd al zo, maar als je zelf 'belanghebbend' bent, raakt het je nog meer. Tamarah Benima schreef eens een column over de miljoenen doden – dat waren omgerekend 1200 kinderen en volwassenen per dag – die in Congo te betreuren vielen in de zeer langdurige oorlog daar. Nu mag het duidelijk zijn dat elke dode er één te veel is, maar uit het verschil in aandacht dat aan de doden in gebieden met (burger)oorlog en terreur wordt gegeven, blijkt dat in onze beleving en in de beleving van de journalisten toch niet zo te zijn. De ene dode is de andere niet.

Maar of het nu om een oorlogsgebied in Afrika, om Egypte, Syrië of om Israël gaat, mijn machteloosheid werkt verlamdend. Wat kunnen wij doen aan de brandhaarden in Afrika, het Midden Oosten of zelfs aan Israël? Niets, helemaal niets. Wij hebben geen enkele invloed, lijkt het. Wat we doen, zeggen, stemmen – het maakt niets uit. De ellende en het geweld gaan maar door. We kopen loten van het JNF of steunen andere organisaties die zich voor Israël inzetten, en gaan over tot de orde van de dag.

Als cursusleider van Management Opleidingen bij Philips deed ik wel eens met een groep managers de volgende oefening: *Stelt u zich voor dat u bij uw eigen begrafenis bent. Schrijf een korte toespraak over uzelf. Wat zou u graag willen dat er over u zou worden gezegd door uw gezin, familie, vrienden, kennissen, burens, collegae?*

Na enige aarzeling zette men zich aan het schrijven. En na een korte pauze kwam de vervolgopdracht: *Wat bent u van plan te gaan doen, te verbeteren of te veranderen, toe te voegen of weg te laten in het leven dat u nog mag leven tussen vandaag en de dag waarop de toespraken bij uw begrafenis gehouden gaan worden? Wat gaat u eraan doen om te zorgen dat die mooie teksten ook naar waarheid kunnen worden uitgesproken?*

Wij kunnen niemand veranderen of tot verandering dwingen, we kunnen alleen onszelf veranderen. Wij hebben het in eigen hand wie en hoe wij willen zijn. Daaraan werken is overzichtelijk, zinnig, uitvoerbaar en eigenlijk onze enige, onvervreembare en niet te delegeren verantwoordelijkheid. Wij kunnen de wereld niet veranderen en al helemaal niet als wij niets doen om onszelf te veranderen.

Dat wij niets kunnen doen om verandering te brengen in de brandhaarden van deze wereld, mag ons niet verlammen tot niets doen. Want wij zijn volledig 'in charge' wat betreft ons eigen leven en hoe wij omgaan met ons gezin, onze familie, onze vrienden, kennissen, burens, collegae, en met onze kehilla, onze Joodse Gemeente. Eigenlijk zou je kunnen zeggen dat het recht om je met anderen te bemoeien wordt 'verdiend' naar de mate waarin je er in slaagt je eigen leven 'op orde' te brengen.

Daarover gaat volgens mij Jom Kippoer. Oh, Avinoe Malkenoe, onze Vader, laat het mij nog een jaar proberen de reden waarom ik besta te ontdekken. Geef mij nog een jaar om de terechte verwachtingen die ik heb, ook van mijzelf, te vervullen. Nee, HaSjem, ik wil de

wereld niet verbeteren, alleen mijzelf, en dat is al moeilijk genoeg, zoals iedereen weet die het ooit probeerde. Als dat lukt heb ik de grootste bijdrage aan een betere wereld geleverd die men van mij kan verwachten. Zoals het minste dat van prestatiegerichte mensen verwacht mag worden, is dat zij met enige regelmaat hun persoonlijke record verbeteren, zo heb je in de strijd om de verbetering van jezelf niets te maken met de ander; je hoeft niet van anderen te winnen, alleen van jezelf.

Moge de Eeuwige u allen een jaar geven – voor het vervullen van uw persoonlijke doelen.